

Moskovan meluisat maailmanmarkkinat päättyivät 2 viikkoa kestätyään

Ulkomaalaisia 34,000, venäläisiä edustajia 60,000, kansaa 5,000,000. Jotain 47 Amerikan nuorta hankkeutuu matkalle Kiinaan

MOSKOVA, elok. 11 p. — Kaksi viikkoa kestänyt meluisa maailman nuorten juhla päättyi tänään. Juhlilman yhteydessä oli urheilukilpailuja, neuvotteluja, kemuja ja karnivaleja. Mukana eivät olleet ainoastaan 34,000 ulkomaalaista, vaan 60,000 venäläistä nimettyä osanottajaa, Moskovan 5,000,000 asukasta ja tuhansia ulkopuolelta saapuneita. Suuri humu on lopussa, miten kauan sitten kestänee kohmelo.

Päättäjäisjuhla oli Leninin stadionilla, jossa ulkomaalaiset kuulivat viimeisen vetoomuksen, että heidän on kotiin päästyään ryhdyttävä viipymättä työhön atomiaseiden kokeiluun vastaan. Vetoomuksen teki italialainen Bruno Bernini, kommunistisen nuorisoliiton johtaja.

Huumaava meno

Kahden viikon ajan Moskovan kovaääniset ovat kaittaneet tanssi- ja marssimusiikkia. Nyt yhtäkkiä syntynyt hiljaisuus vaikuttaa hauutumaatunnelmalta.

Kovaäänisten ääressä venäläiset nuoret ovat keskustelleet, väitelleet ja polemisoineet ulkomaalaisten kanssa ja keskenään. Heidän puheitaan ei pyritty rajoittamaan.

Venäläiset nuorukaiset olivat lainanneet ulkomaalaisten solmiota eikä tyttöjen taholta laiminlyöty työtehtäviä. Bulgarialaiset olivat importoineet moskoviiteille "pyöritä pullo" nimisen suutteleleikin. Ja Kremli puolestaan järjesti "rock'n'roll" meininkiä.

Amerikkalaisia 160

Välittämättä Valtioedustuksen neuvosto 160 amerikkalaista saapui tänne eri poliittisista piireistä, mutta he olivat kaikki yksimielisiä Amerikan puolustuksesta. Ehkä jonkin verran ihmisen ajatuksista amerikkalaismaailman vapaudenhengen voitosta tässä

Uutispaloja ulkomailta

LONTOO — Lääkärit ja tiedemiehet ovat yhtyneet sanomalehtien ja parlamentin jäsenten kanssa vaatimaan, että hallituksen on pyydyttävä Salakokotusainetta yhä lisääntyvän lapsiluvun kasvun vuoksi. Se on nykyään kerskumallaan jälkeen vuoden 1950. Lehdet sytyttävät hallitusta vitkastelusta, sokeisuudesta ja nykyisen tilanteen vaarallisuuden aliarvioinnista.

CASTEL GANDOLFO, Italia — Paavi Pius otti sunnuntaina vastaan entisen senaattori ja Mrs. Claude Pepperin (d.Fla.) kesäsiunnonsaan täällä. Paavi korosti Yhdysvaltain työtä rauhan säilyttämiseksi maailmassa. Myös paavi piti erinomaisena asiana sitä avustusta, jota alkukantaiset, puutteessa elivät ja muutkin apua tarvitsevat maat ovat saaneet Yhdysvalloista, joiden joukossa on myös Italia.

NICOSIA, Kypros — Turkilaisen asutuksen edustajat täällä kokoontuivat sunnuntaina neuvontion Kypriksen tilanteesta ja sovinnosta kreikkalaisten kanssa. Kokouksessa laadittiin päätöslauselma, että mikään muu kuin saaren jatkaminen näiden kahden kansallisuuden kesken ei johda tyydyttävään tulokseen. Itsehallinnassa turkkilaiset joutuisivat "ainasesti kreikkalaisten mielivallan alaisiksi". Ja "me emme ikinä rupea kumartamaan kreikkalaisia missään muodossa".

LONTOO — Ankara sademyrsky ajoi pienemmät alukset etsimään suojaa satamista Britannian rannikolla sunnuntai-iltaa. Kaatosade synnytti tulvia joillakin seuduilla Walesin pohjoispuolella. Isle of Wightin purjehduskilpailu keskeytyi myrskyn takia ja täytyi kilpailijoita avustamaan lähettää keneenkään laivastuvien. Myöskään kanalaan lauttalaivat eivät kulkeet säännöllisesti.

TAPEI, Formosa — Kyllästyneinä rauhallisuuteen ryhtyivät kom-Kiinan tykistöpatterit lauantai-iltaa pommittamaan Quemoyn pientä, kansallistalouksella Kiinalle kuuluvaa saarta. Ampumiseen ei vastattu. Kommunistit ampuivat ainoastaan 30 tykinlaukausta. Kansallisten lentokoneet pudottivat lauantaina kolme mil. lehtisiä Pukien ja Kwantungin maakuntien rannikolla ja palasivat lentokoneit ehjinä kotiin tältä lähtymänsä matkaltaan.

Tahtoo Intian kumoamaan kieltoain peräti mitättömänä

NEW DELHI — Entinen Intian terveysministeri Raikumar Amrit Kair puhui ylähuoneelle, että kieltoain olisi kumottava ja siten perittävät verorahat käytettävä Intian toisen 5-vuotissuhteen toteuttamiseen.

Prinsessa Kair kysyi kuulijoiltaan, voivatko he "laskea käden sydämelehen ja vakuuttaa kieltoain onnistuneen".

Se on epäonnistunut kaikkialla, hän sanoi, Turkissa, N-liitossa ja Yhdysvalloissa. Kieltoain hyötyvät vain salakauppiat ja ovatkin he se ainoa kansansa joka hyötyy kieltoain taloudellisesti.

Prinsessa Kair on Gandhin läheinen seuraaja ja väitti hän, että jos Gandhi eläisi niin hän myöntäisi kieltoain epäonnistuneen ja ryhtyisi joihinkin muihin menetelmiin alkoholijuomien käytön ehkäisemiseksi.

Valtiosihteeri Dulles puolusti lähettilästä

WASHINGTON — Valtiosihteeri John Foster Dulles puolusti julkisesti Kuubassa olevaa Yhdysvaltain lähettilästä Smithin sen suhtautumista Kuubassa käytäisiin hallitusvastaisiin mellakoihin. Hän sanoi Smithin asettaneen diplomaattisen siveiden ihmisyysalan puolelle. Hän myös toivoi löytävänsä enemmän Smithin kaltaisia diplomaatteja.

Smith sai Kuuban hallitusmiesten ja sitä kannattavan sanomalehdistön raivoihin, kun se asetti arvostelmaan hallituksen poliisien raakaan menettelyä kapinallisia kannattaneen siviiliäestön kohtelussa. Poliisit olivat muun muassa kohdittaneet vesivihkon naisyryhmää kohten, jotka olivat kannattaneet kapinan johtajan Fidel Castron toimenpiteitä.

Samaa tilaisuudessa hän myös puolusti Ceylonin nimittettyä Maxwell H. Cluckia ja sanoi siitä tulevan hyvän lähettilästä. Mr. Cluck joutui senaatin ulkoasiain valiokunnan pommittuksen alaisuuteen, kun hän eläntynyt Ceylonin pääministerin nimeä, eikä myöskään osannut lausua Intian pääministerin nimeä.

Kaksi vakoojaa sai vankilatuomion

NEW YORK — Venäläis-syntyinen Mrs. Myra Soble ja liettualainen Jacob Albam, tuomittiin kumpikin viiden ja puolen vuoden ajaksi vankilaan, kun heidät huomattiin syyllisiksi Venäjän hyväksi vakoluihin. Albam on 64-vuotias ja Mrs. Soble 52 v.

Molemmat ovat Euroopan paikallisia, jotka kiitoksella uuden kotimaansa turvian pääsemisestä käännyttyivät suurtamaan alhaisinta työtä mitä maan päällä on olemassa. Molemmat tunnustivat syyllisyytensä, jotta saisivat mahdollisimman alhaisen tuomion. Samoin he "koopererisivat" hallituksen kanssa, joten he saivat vain noin puolet siitä mitä laki heidän rikoksestaan määrää. Korkein rangaistus nimittäin on kymmenen vuotta vankilaa. Nämä kaksi eivät muutoinkaan olleet etuneiden henkilöitä siinä vakolurenkassaan, jonka johtajana Mrs. Soblen mies on ollut.

Mrs. Soblen puolustaja pyysi tuomarin laskemaan naisen ehdollaisuuteen hänen 17-vuotiaan pojan takia, mutta tuomari ei katsonut sellaiseen voitavastuusta.

Tuomion naisen mies on myös vangettu ja hänelle langetetaan tuomio syyks. 18 p. Hän saapui Yhdysvaltoihin vuonna 1941 silloisen tsekan päälikön Berian lähetystössä. Soble puolisoinen teeskenteli olevansa natsipakolaista ja kansallistui vuonna 1947. Soblen vakolurengas tuli ilmi Borris Morrisin kautta, sillä hänen kerroittiin toimineen vastavakolijana Yhdysvaltojen hyväksi. Mr. Morris on entinen Hollywoodin elokuvien valmistaja.

Abel pidätetty ilman takuuta
Hiljattain pidätetty eversti Rudolph Ivanovich Abel oli oikeudessa vastamassa vakoluisyytteen ja pidätettiin ilman takuuta tiistaina pidettävään kuuleluuteen. Hänen asiansa on niin vakavatuomion, että hän voi joutua sähkötuoliin, jos huomataan syylliseksi.

Abel ei näytä vakoluytyypilliseltä henkilöltä. Venäjän lähetystöstä ei ole asetettu tikkua ristiin miehen avustaneen menojen 317 miljoonalla dollarilla ja valkokaustuloyläisten noin \$530,000. Jos molemmat tulevat laiksi, niin kongressi on kutsuttava istuntoon korottamaan lainanottoa, huomautti edustaja Halleck, republikaanin ryhmän apulaispuheenjohtaja.

Maailman orjuutus Amerikan päämäärä, sanoo kiinalainen

"Maailman rauha ja turvallisuus on vaarassa"

HONGKONG, elok. 11 p. — Johtaviin kiinalaisiin kommunisteihin luokitusta mies syytti Yhdysvaltoja "yrittävästä tehdä orjikeen koko maailman kansat" kehittäessään atomiohjelmansa ja atomiaseitten valmistusta.

Tämä oli Kuo Mojo nimeltään, kom-Kiinan Rauhankomitean puheenjohtaja. Hän sanoi arvelematta, että "maailman rauha ja turvallisuus on joutunut vaaraan Yhdysvaltain uhatessa nousta sotaan atomivoimien ja aseitten käyttämiseksi".

Tällaisen syytöksen Kuo Mojo teki puheessaan radiossa, jossa hän tervehti ilolla Tokion konferenssin toimintaa ydinaseitten kokonaan poistamiseksi.

Kuo on myös Kiinan Tiedekatemian presidentti ja saanut aikoinaan Stalinin "rauhanpalkinnon". Hän käsiteli puheessaan aseksymyksiä, rauhan ja sodan mahdollisuuksia siinä valossa, että länsimaat eivät "vilpittömästi haluaakaan julistaa pannaan eikä lakata atomiaseitten kokeiluista eikä vähentää muitakaan aseita".

Työnantaja pidätännyt Union jäsenmaksuja

WASHINGTON — Roto-Broil Corp. of America tehtaan johtaja on raketeerasta tutkivan komitean kuuleluuteen, jossa hän myösi pidättäneensä tehtaan työläisten union jäsenmaksuja \$23,612, josta Tunnustuksen teki tehtaan varapresidentti Irving Jacobson. Hän sanoi "rahavaikeuksien" hänet johtaneen moiseen tekoon, vaikka hänen vuosipalkkansa on \$30,000. Union työläisille ei oltu asiasta mainittu mitään.

Senaattori John Kennedy otti heti asiasta kiinni ja huomautti että yhtö oli pidättyneen tehnyt union virkailija Bernard Tolkinen, raketeeraja John Dion aseentekijän suostumuksella. Tolkon on yksi niistä union virkailijoista, jotka on haastettu kuuleluuteen tarkoituksella saada selville, minkälaisissa suhteissa he ovat Dion kanssa. Mieheltä on ilmoitettaneen nimensä komitealle ja sen jälkeen piilottuneen perustuslain viidennessä lisäyksessä taakse.

Trumanille tarjottu tointa televisiossa

WASHINGTON — Entiselle presidentille, Harry Trumanille on kaksi televisioetua tarjottu tilaisuutta esintyä heidän järjestämässään ohjelmassa. Toimi tulisi olemaan ei-poliittinen ja hän tulisi puhumaan historiallisista tapahtumista — erikoisesti Amerikkassa tapahtuneista.

Mr. Truman on tutkinut paljon Amerikan ja kansakuntien historiaa ja hän on pidettävä tällä alalla asiantuntijana. Hänen tehtävänsä tulisi hoitaa "historiallissa seminaaria" ja esitelmien ohella näyteltäisiin kuvia, kartoituksia ja lyhyitä uutisfilmejä.

Trumanin toimeen rupeaminen riippuu muutamista tekijöistä. Hän haluaisi esintyä vain sellaisen "sponsorien" ohjelmassa, jotka hän hyväksyisi ja jotka ilmoittaisivat säilyttäviä tavaroilajeja. Erikoisesti Truman suosittelee farmarien ja työväen järjestöjen toimittavan kaupallisen puolen hoidon. AFL-CIO-järjestöt ovat kustantaneet useiden vuosien ajan juttujen lähetystä. Farmarijärjestöt myös järjestävät ohjelmia televisiossa.

Kiinalaiset näkevät pahan sikiämisessä

TOKIO — Eräs rikeä syy kommunisti-Kiinan taloudelliseen ahdistukseen on siinä, että "liian monta suute on ruokittavana". Nälinhätää nykyisen pahentavat tulvat, kuten usein ennenkin.

Kom-hallituksen johtajat puhuvat 800-miljoonaisella kansalla, että se on liian suuri ja syntäväsyyksykontrolli on tehtävä "yleiseksi", kuuluvaksi elämän jokapäiväisyyksiin.

Kom-Kiinan uusien kasvojen rakentamisessa on yhtenä raskaana hankaluutena kysymys, miten ehkäistä kansan lisääntymisen 12,000,000 päällä vuosittain. Tähän saakka lääkkien ja terveysvirkaillain vetoomukset elämän kohtumuksesta "perheiden rajoitus" kautta ovat langenneet kuoroille korville. Asiasta oli vakavaa keskustelua ja selostelua äsken kansankokouksessa Pekingissä, jossa elintason korotus oli pohdittavana.

Unkarille kerätty \$39 milj. 60 maasta

Unkarin avun nimellä kulkeville keräyksille ovat Punaisen Ristin kansalliset yhdistykset 59 eri maassa saaneet tähän mennessä rahalahjoituksia kaikkiaan 38 milj. dollarin arvosta. Kolmasosa tästä summasta eli 13 milj. dollaria on käytetty unkarilaisten pakolaisten avustamiseen Itävaltan pakolaisleireillä Punaisen Ristin Kansallisten Yhdistysten Liiton eli Ligian välityksellä. Loput varat käytettiin PR:n komitean toimesta unkarilaisten hyväksi heidän omassa maassaan tai Jugoslaviassa olevien pakolaisten auttamiseksi.

Viime maanantaina Sveitsi 60, maanlahjoitti \$1,000,000 samaan tarkoitukseen, Unkarin pakolaisten avustukseen Itävallassa ja Jugoslaviassa käytettäväksi, kohtaan summan \$39 miljoonaa.

Smith nimitettiin ulkomaisten avustustyön pääjohtajaksi

WASHINGTON — James H. Smith Jr., entinen laivaston lentovoimien apulaisihteeri, nimitettiin Eisenhowerin toimesta ulkomaan-avustushallituksen johtajan toimeen. Hän ottaa nykyisen toimen hoitajan paikan, jota on hoitanut John B. Hollister. Mr. Hollister alkaa hoitamaan lakiasianajotoimistoaan Cincinnatiassa, mutta on virassa niin kauan kuin senaatti on nimityksen hyväksynyt.

Uusi johtaja on coloradolainen "rensin" omistaja ja lakimies. Hän on 47-vuotias ja palveli laivastossa apulaisihteerinä vuosina 1953-1956. Toisen maailmansodan aikana hän toimi lentokoneen ohjaajana lentotukialueella.

Presidentti Eisenhower samalla lähetti senaattiin hyväksyttäväksi viiden delegaatin ja varadelegatien nimet, jotka hän nimitti edustamaan Yhdysvaltoja Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksessa. Henry Cabot Lodge Jr. nimettiin uudelleen johtajaksi ja James H. Wadsworth hänen apulaiseksi.

Edustajahuoneen jäsenen Carnahan (D. Mo.) ja Judd (R. Minn.) nimettiin senaattorin Humphreyn ja Knowlandin tilalle. George Meany, AFL-CIO:n järjestön presidentti ja Herman B. Wells, Intian yliopiston presidentti, valittiin myös delegaation jäseniksi. Varadelegatit tulivat Philip M. Klutnick, Genoa S. Washington, näyttelijä Irene Dunne, Mrs. Oswald B. Lord. Apulaisjohtaja kuuluu varadelegatijoukkoon.

Espanja, Portugali yhteistoimintaan

MADRID — Lähempi taloudellinen ja militaarinen yhteistoiminta Espanjan ja Portugalin välillä alkaa aivan pian. Generalissimo Franco ja Portugalin pääministeri Antonio Salazarin askeiden neuvottelu johti siihen, että Espanjassa on laitetu parhaimmat ekonomiset asiantuntijat laatimaan suunnitelmaa ja keskustelemaan portugalilaisien kanssa, miten maiden yhteinen markkinointi 38,500,000 kuluttajalle olisi parhaiten järjestettävissä.

Tälläkälise ekonomit pitivät mahdollisena, että markkinoiden avautuminen Portugalissa 38 miljoonalle entisen 9 miljoonan sijasta innostaa Portugalin rahamiehille sijoittamaan enemmän pääomaa teollisuuteen kuin mitä siellä on nykyään sijoitettuna.

Espanjan tehtailijat hyötävät n. 30 prosenttiin lisääntyneillä ja heille avautuneen mahdollisuuksia saada raaka-aineita Portugalista. Miten käyneeikin, mutta molemmilla maillo on sangen hyviä toiveita taloudellisten olojen parantumisesta yhteisten markkinointien kautta samaan tapaan, kuin ryhtyvät tekemään Ranska, Italia, L-Saksa, Belgia, Hollanti ja Luxemburg. Espanja vain tarvitsee ulkoista pääomaa, muuten edistymisen tapahtuu hitaasti.

Pakistan protesteeraa Intian menettelystä

UNITED NATIONS, N.Y. — Pakistanin edustaja Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston kokouksessa syytti Intian systemaattisesti toimivan siten, että Kashmirin moslemilaisten enemmistö muuttuu vähemmistöksi. Vaitteen tueksi esiteltiin, että Intian hallitus kansoittaa eräitä Kashmirin alueita muilla tulokkaila ja kiusaavat asukkaita, että moslemilaist pakenevat Pakistaniin.

Pakistanin edustaja syytekirjeessään huomauttaa, että tarkoituksena on saada Kashmir ja Jammu valtioissa moslemilaist vähemmistöön, joten yleisäänestyksen tulien Kashmir joutuu Intian vallanalaistuuteen. Samoin myös huomautetaan, että kuolemien tai Pakistanin pakenemisen vuoksi jätettiin jääneet omaisuudet siirrettäin ei-moslemilaisten omaisuudeksi.

Bostonin sanomalehdet eivät ole ilmestyneet lakkoon menon vuoksi

Vain yksi sanomalehti ilmestyi postityöläisten ja käärijäin julistaman lakon jälkeen koko Bostonin kaupungissa

BOSTON — Viime lauantai-aamuna Bostonin lehdistä vain Christian Science Monitor ilmestyi, sillä täydellinen lakko aiheutti toisten lehtien ilmestymisen. Sunnuntai-uutemoista vain sarjakuvassastot ilmestyivät.

Uutispalvelu Bostonissa ja ympäristöillä loppui kokonaan, mikäli Bostonissa ilmestyneistä sanomalehdistä on kysymys. Noin 1,250,000 lukijaa joutui ottamaan tietonsa joko radiosta, televisiosta ja Bostonin ulkopuolelta ilmestyvistä sanomalehdistä.

Unio julisti lakon

Lakonalaiset lehdet ovat Boston Globeen aamu- ja iltapäivä, Boston Herald, Record Traveler ja American. Christian Science Monitorin postittajat kuuluvat eriliseen unioon, joten ne kuuluvat erityyppöimukseen puitteisiin ja eivät kuulu lakkolaisiin.

Postittajain lakon takia noin viisi tuhatta työstä joutui työttömäksi, sillä ilman postittajia lehtien julkaiseminen käy mahdottomaksi. Postittajat kuljettavat lehdet painohuoneesta lehtien lastauspaikoille. Lakkolaiset asettivat lakkovartion ja kaikki mekaanikoin kuuluvat union jäsenet eivät kulkeet vartioliinjan lävitse. Tämän johdosta lehtien julkaisijat päättivät lopettaa lehtien ulosannon.

Työläiset vaativat palkankorotusta

Herald-Traveler lehtien kustantaja, Robert B. Choate, nimitti lakonjulistusta "tunnottomaksi ja julkaksi teoksi." Hän sanoi kustantajain tehneen kaikkensa lakon estämiseksi.

International Typographical Union kolmas varapresidentti, Joseph P. Bailey, oli asiasta toista mieltä. Hän sanoi lakkoon aletun sen vuoksi, kun postittajat eivät päässet yhteismyrskyneen kustantajain kanssa viime tiistaina pidetyissä neuvotteluissa.

Työläiset vaativat \$7.75 korotusta viikollispalkkaan, joka asettaisi heidän palkkansa lähelle kansallista tasoa. Nykyinen palkka heillä on \$94. 13 viikolta. Yli maan ulottuva keskitaso postittajilla on 110 dollaria viikossa. Kustantajat ovat tarjonneet kahden vuoden sopimusta ja lupasivat \$4.50 korotuksen nyt heti ja \$3.25 korotuksen ensi vuotena.

Neuvottelut tänään?

Eilen illalla annetun radiotiedon mukaan neuvottelujen pitäisi alkaa ja pormestarin konttorissa tänään hänen la valtuutettujen johdolla. Virallisen varmuutta siitä ei kuitenkaan vielä ole.

TUOREIMMAT UUTiset

MONTREAL — Maritime Central Airways matkustajakone syöksyi alas ja syttyi tuleen eilen 15 mailin etäisyydessä Quebecistä. Kone oli matkalla Skotlannista Torontoon. Koneessa olleet 79 henkilöä menettivät henkensä. Onnettomuus arvelaan salaman iskusta johtuneeksi.

NIZWA, Oman — Brittiläiset valtasivat kapinallisen Imamin joukkojen päämajan Farquissa aamunarasessa sunnuntaina Imamin taistelua. Imam on kadoksissa, samoin hänen veljensä Talib, joka todennäköisesti on joukkojen päällikkö.

BELGIAN KONGO — Masela, ihmissyöjä, tuomittiin kuolemaan Hän vetoa asiassa. Ei tuomioita peruuttakaan, vaan siitä, että hänet tuomittiin hyvitämään 14 dollariksi arvioidulla summalla miehelle vaimon, jonka hän oli syönyt.

WIEN — Tälläkälisissä lehdistä on julkaistu viimeisin viitsi Molotovista. Se kuuluu: Molotov oli mennyt eräaseen Moskovan ravintolaan, mutta nähtyään kaikki pöydät otetuiksi hän meni isännän puolelle. Vastasi tämä "paikan" pyytäjälle: "Olen pahollani, mutta meillä ei ole nyt työpaikkaa avoimena."

KAIRO — Länne öljymiehet kertovat venäläisten metkusta monopolisoida Egyptin petroolimarkkinat. Sitä yritetään siten, että venäläiset täyttävät laivoillaan satamalaiturit siten ehkäisten länsimaailtojen öljyntankkerien purkamasta lastiaan.

GANDOLFO, Italia — Noin 200 palokuntalaista ja vapaaehtoisia taisteli lauantaina suurehkoa puskikopaloa vastaan paavin kesäasunnon Castel Gandolfoin lähellä. Niitä on ollut kolme sen jälkeen kun paavi tuli kesäänsä viettämään. Hänen huvilansa ei silti ole ollut vaarassa.

SEOUL, Korea — Sosialiministerio tiedottaa viimeisten tietojen mukaan äskeisessä Naktongjoen tulvassa menetetyt 198 ihmishenkeä. Mutta vielä on 49 henkilöä kadoksissa. Loukkaantuneita on 243.

LONTOO — Whipshaden eläintarhassa näyteltiin murhenäytelmää lauantaina. Se oli perhekohtassa. Naarasleijona oli yrittänyt kaapata ukoftaan lihapolan Tästä ukko suuttui, iski hmpaansa kunnottoman puolison kurkkuun ja — tappoi sen.

KAIRO — Kom-Kiinan pääministeri Chou En-lai on vastaanottanut Egyptin presidentin Nasserin kutsun ja luvannut saapua Egyptiin vierailulle lakkoon puolivälin vaiheilla.

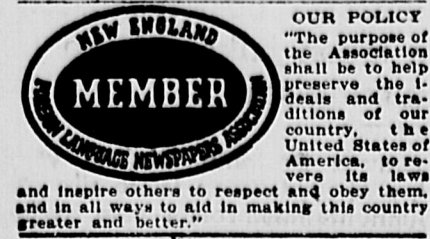
DEVON, Englanti — Vähävaraisten lapset, jotka tarvitsevat uusia pukimia, saavat tulla toimeen vanhoillaan syytä, että vanhemmat ovat tuhlanneet kotitarpeisiin tarvittavat rahat televisioon ostoon.

RAIVAAJA

TOIMITTAJAT:
Ella Sulkanen — Toivo N. Nounio
Jallu Honkonen
Toim. puh. 2-0661 — Konttorin puh. 9-5823
HENRY PURANEN, Manager
Tilauksinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Vuosikerta \$12.00 — Kolme kuukautta \$4.00
Puoli vuotta \$7.00
Suomeen: 1 vk. \$16.00 — 6 kk. \$9.00

Entered as second-class matter May 1, 1911, at the Post Office at Fitchburg, Mass., and is entered under sections 3626 and 3638 Postal Laws and Regulations (acts of March 3, 1879, as amended). Published daily, except Saturday and Sunday, by the Raivaaja Publishing Company, 48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

"Vapaa kilpailu"

Teräksen hintaa kohottaessaan "Big Steel" jälleen vierittää syyn terästyöläisten union niskoille, jotka muka hinnan korottamisen tekivät tarpeelliseksi palkkojensa korottamisella. Tällä kertaa, kuten terästyöläisten union äänenkannattaja huomauttaa, täytyy lauluun kuitenkin liittää toinen nuotti, sillä senaattori Kefauverin johtama trustuutimista tutkiva alakomitea tutkii yleensä hintojen korottamisen syytä ja todennäköisesti juuri teräksen hinnan korottamisen syyt johtavat tutkijat inflaatoristen tekijöiden paljastukseen.

Senaattori Kefauverin sanotaan erikoisesti kiinnostuneen siihen hintojen järjestelytoimintaan, mitä kutsutaan "hallinnolliseksi" järjestelyksi. Ymmärtääksemme mistä tässä on kysymys, on huomioon otettava, että U. S. Steel Corporation päättöstä hintojen korottamiseksi seurasivat muut komppanit automaattisesti. Teräsherrat itse myöntävät ettei muut komppanit voisi korottaa hintaa ilman U. S. Steel Corporationia, eikä ne koskaan ole yrittäneetkään sitä. Tätä merkitsee "hallinnollinen" hintojen järjestely.

Mutta eikö tämä ole täydellisesti vastakkaista vapaalle yksilölliselle yritteliäisyydelle ja kysynnän ja tarjonnan laeille, joiden pitäisi olla määrävävinä, joijoina hintojen järjestelyssä? Eikö tämä ole täydellisesti vastakkaista tehtailijalaiton ja kaupakamarin vakuutuksille vapaasta kilpailusta, minkä pitäisi saada esteettömästi valittua? Voiko vapaa kilpailu tulla kysymykseen olosuhteissa, jossa johtavat korporatiot keskinäisellä sopimuksella määräävät

millä hinnalla he myyvät tuotteensa riippumatta tuotantokannuksista ja tavaroiden määrästä? "Laajoilla taloudellisen toiminnan aloilla on huomattava, ettei vapaan kilpailun automaattinen vaikutus esiinny johtavana hintojen määrittelyssä... vaan siinä esiintyy määrävävinä korporatioiden johtajat, joilla asemansa perusteella on valtajärjestää hinnat omien vaatimustensa mukaisesti", huomauttaa senaattori Kefauer.

Suurliikkeiden propagantistien viserrykset vapaasta kilpailusta hintapolitiikan määrääjänä joutuvat vieläkin huonompaan valoon kun huomioon otetaan, että U. S. Steel'in päätös korottaa teräksen hintaa kuudella dollarilla tonnilta, tuli aikana jolloin teräsmarkkinoilla vallitsee laskusuuntaus, minkä vapaan kilpailun lakien mukaan pitäisi välttämättä merkitä hintojen laskua. Sen sijaan kuin viime joulukuun 16 päivänä päättyneellä viikolla tuotanto oli 2,525,000 tonnia, se oli toukokuun 19 päivänä päättyneellä viikolla vain 2,155,000 tonnia. Sitte viime kesäisen lakon toukokuun tuotanto oli pienin, ei tähty kymmentä miljoonaa tonnia. Ainoastaan muutamilla terästyöläisillä tuntuu olevan enemmän kysyntää kuin tarjontaa, mutta hinnan korottaminen ei luonnollisestikaan kohota kysyntää pääasiallisilla aloilla.

Terästyöläisten union presidentti, David J. McDonald, onkin huomauttanut hinnan korottamisen johdosta, että tällä kertaa vastuuta ei voida asettaa union niskoille millään kustannuslaskua koskevalla tempuilla. Edelleen hän osoittaa, ettei ylimalkaan palkkojen korottaminen ole seurannut työnteettäjien tuotteiden hintojen korotusta. Mitä erikoisesti teräkseen tulee, niin sen hintaa on toisen maailmansodan jälkeen korotettu kaksikymmentäkaksi kertaa, mutta palkkojen korotus on tapahtunut vain kymmenen kertaa. Jos todella vallitsevien tuotantokustannusten ja työmenetelmien tehostumisen perusteella hintapolitiikkaa johdettaisiin, niin suurten voittojen perusteella teräksen hinta olisi voitu alenta sillä määrällä, millä sitä nyt korotettiin, huomauttaa terästyöläisten järjestön presidentti.

— Mutta vähitellen, hitaitten ja ihmeteltävien ponnistusten johdosta ihmiset tulivat onnellisemmiksi ja sen johdosta vähemmän julkiksi. Heidän äänensä muuttui. Ajattelemisen kehitti aivoja ja otsa tuli korkeammaksi. Hampaat, joita ei enää tarvittu raa'an lihan ruseutamiin, kasvoivat lyhyemmiksi heikommassa leukapielissä. Ihmisskasvot tulivat kauniimmiksi, ja hymy syntyi naisen huulille. — Anatole France.

Kreikka laivanvarustajana

Harvat tietänevät, että kreikkalaiset laivanvarustajat ovat suorittaneet pääosan öljyn kuljetamisessa Afrikan ympäri Suezin ollessa laivaliikenteeltä suljettuna. Samalla kun kreikkalaiset laivanvarustajien osuus maailman meriliikenteessä on käynyt huomattavammaksi ovat kreikkalaiset yrittäjät myöskin keskittäneet valtaansa. Melkein puolen kaudesta Kreikan tonnistosta on neljän suurliikkeen hallussa, joista tunnetuin on Aristoteles Onassis. Kreikkalaiset firmat eivät ole vain liianneet tonnistoon, vaan ovat rakentaneet myös yhä suurempia tankkilaivoja. Aikoinaan pidettiin 10,000 tonnin tankkilaivaa jo suurena, mutta nykyään on liikenteessä 20,000, 32,000 ja 40,000 tonnia, ja 80,000 tonnin tankkilaivoja suunnitellaan parhaillaan. Kreikkalaiset ovat suositteet niiden rakentamisessa erityisesti Länsi-Saksan laivoistamistia. Sakslainen työ kai tulee tälläkin alalla halvaksi.

Merimiesjärjestöllä ja kansainvälisellä kuljetustyöväen liitolta on ollut monta pahaa sanaa sanottavana kreikkalaisista laivanvarustajista. Heidän laivansa perijet ovat useimmiten vieraan lipun — Panaman, Liberian, Hondurasin jne. — alla, ja työnteekijän käsitys on, että he tällä tavoin pyrkivät välttämään paitsi veroista myöntämistä merimiehille edistyneissä maissa, muun muassa meillä, kuuluvia palkka- ja sosiaalisia etuja. Kuuluksia kreikkalaisen laivanvarustaja Aristoteles Onassis, eräs maailman rikkaimpia miehiä nykyään, on itse sanonut: "Minun isämaani on siellä, missä minun ei tarvitse maksaa veroja."

Englantilaisen Times-lehden äskettäin laatiman laskelman mukaan on kreikkalaisilla tätä nykyä 1,425 laivaa, joiden yhteistonnimäärä on yli 10 miljoonaa bruttorekisteritonnia, joten he sijoittuvat Yhdysvaltain ja Iso-Britannian jälkeen kolmannelle tilalle maailmassa. Kreikan lipun alla näistä kuitenkin kulkee vain 346 laivaa, yhteensä 1,445,000 bruttorekisteritonnia. Muissa liehuu viitteen lipun, etelä-amerikkalaisten Panaman tai Hondurasin tai afrikkalaisen neekerivaltion Liberian. Yksistään Liberian muka omistama kauppalavasto, joka v. 1949 kääntyi vain 52,016 brt., on kasvanut 5.6 miljoonaan bruttorekisteritonnin, mistä kreikkalaiset omistavat 4,678,000 brt. Panamassa on rekisteröity 1,722,550 brt. kreikkalaisia aluksia. Iso-Britanniassa 890,000 brt., Yhdysvalloissa 813,700, Costa Ricassa 446,000 ja Hondurasissa 241,284 brt. Niiden miehistönä on 40,000 kreikkalaista merimiestä, jotka eivät usein vuosikymmenin näe kotisuutaan. Parhaillaan sanotaan kreikkalaisilla laivanvarustajilla olevan rakenteilla 4 miljoonaa bruttorekisteritonnin uusia laivoja, mikä merkitsee sitä, että niiden miehistäseen tarvitaan lähivuosina jätteen 25,000 kreikkalaista. Vaikka kreikkalaiset laivat välttävätkin verotuksen sekä työstä maksettavan palkan ja työoloja koskevien vaatimusten takia Kreikan lippua, kreikkalaiset ovat siltikin merenkulkijoita. Tuskin on sitä valtemerilaivaa, jonka miehistön ei kuuluisi kreikkalaisia ja jotka eivät puhuisi nykyistä helleenien kieltä.

Onko Malenkoville tarjottu turvapaikkaa?

Lontoon Daily Mail on julkaissut huomiota herättävän artikkelin, jonka mukaan nyt Siperiaan siirretyille, linjalta vierähtäneelle Malenkoville olisi tarjottu turvapaikkaa Kreikassa. Vaikka hallitus kieltää juttuun niin siltikin yksityiskohdat viittasivat siihen, että jo pitempiä aikoja sitten avustettiin kyseisen neuvostojohtajan tarvitsevan suojelusta.

Kuten muistetaan, Malenkov vieraili viime vuoden huhtikuussa Englannissa suuresti mainostetun hymykampanjan merkeissä. Daily Mailin saamien tietojen mukaan hän oli jo silloin selvillä Kremlinä tapahtuvista muutoksista, ja arvasi vastustajista vallan kasvaneen Khrushchev alkoikin siihen aikaan vangita Malenkovin kannattajia ja viimeksi mainittu huomattiin turvallisuutensa uhatuksi. Siitä huolimatta Malenkov päätti matkustaa takaisin kotimaahansa yksitoista päivää ennen Khrushchevin ja Bulganiinin Englannin vierailun alkamista.

Daily Mailin artikkelissa, joka on lehdessä oloaomastoon johtajan kirjoittama, sanotaan edelleen, että englantilaiset tarjosivat Malenkoville turvapaikkaa Kreikasta vielä toisenkin kerran. Tämä tapahtui ainoastaan muutamia kuukausia sitten, jolloin Malenkovin kuumistuminen oli jo varma. Tälläkin kerralla Malenkov kieltäytyi hyväksymästä tarjousta ja

päätti jäädä Kremliniin myrskypilvien uhkaavasta kasantumisesta huolimatta. Lehti huomauttaa, että Englannin viranomaiset eivät tarjoutuisi tehdeessään elätele liian suuria luuloja Malenkovin "länsimaisten suuntautumisen" suhteen. Lontossa uskottiin päinvastoin, että hän tulisi ottamaan käyttöönsä stalinistiset menetellytavat, jos hän saisi tarpeeksi suuren vallan käsiinsä. Neuvostoliiton liittolaistensa kanssa englantilaiset päätyivät kuitenkin johtopäätöksen, että Malenkovin pako Kremlinistä olisi suuresti heikentänyt neuvostojohtajan asemaa.

Khrushchevin virallisen äänenkannattaja Izvestija vihjaili, että syrjäytetty stalinilaiset ovat tehneet tarpeeksi paljon pahaa joutuakseen karkoitetuksi kommunistien puolelta. Presidiumin uusi jäsen, marsalkka Zhukov langetti heille oman tuomions armeijan sanomalehden Krasnaja Svedan välityksellä: "Molotov, Malenkov ja Kaganovitsh ovat syyllistyneet kaikkein raskaimpiin rikoksiin isänmaata ja tulevia sukupolvia kohtaan." Daily Mail tähdenä edelleen, että mainittua kolmea entistä neuvostojohtajaa sanottiin "poliittisiksi vehkeilijöiksi, jotka eivät ottaneet lainkaan huomioon puolueen eikä kansan etuja."

Mikä Malenkovin kohtalo sitten lieneekään, on Englannin ulkoministeriö sanonut sanottavansa turvapaik-

kaiokeuden myöntämistä koskevassa kysymyksessä: "Hänen Majesteettinsa hallitus ei ole tehnyt mitään ehdotuksia kysymyksessä olevalle laivaliikelle. Malenkov itse ei ole myös kään kääntynyt hallituksemme puoleen tällaisessa asiassa."

Manchester Guardianin neuvostopolitiikan asiantuntija Zorza, jonka mielipiteille annetaan Englannissa suurta arvoa, tuo artikkelissaan esille Khrushchevin vallanousun mahdolliset vaikutukset maan kirjallisuuden asemaan. Zorza viittaa neuvostoliitossa kirjallisuussuulkausissa Literaturnaja Gazetassa julkaistuihin artikkeleihin, jossa vihjataan selvästi, että uudet johtajat aikovat lopettaa tai ainakin rajoittaa vapauden, jota Neuvostoliiton kirjailijat ja älymystön edustajat ovat nauttineet kahden viimekäden kuluneen vuoden aikana.

Literaturnaja Gazeta sanoo syrjäytettyjen neuvostojohtajien olleen "tiettyä yhteydessä uudistusintoihin ja nihilistisiin kirjallijoihin". Zorzon tulkinnan mukaan tämä lause sisältää raskaan syytteen puolueen "oppositiota" ja erikoisesti entistä ulkoministeri Shepilovia vastaan. Lehti syyttää Shepilovia "vaikenemisesta" kirjallijoiden kokouksessa, jossa sananvapaudesta käytiin kiivasta väittelystä, ja tulee johtopäätökseen, että Shepilov katsoi parhaaksi vaieta, koska hän halusi käyttää kirjailijoita apunaan taistellessaan puolueen joukosta vastaan. Tällaisten syytösten Zorza katsoo enteilevän paluuta sensuuriin ja uudistusajatuksen julkaisemisen kieltämisestä.

"Lukemattomat neuvostoliittolaiset kirjailijat tulevat joka tapauksessa vastustamaan sensuuria, ja heillä on takanaan suuren luokan yleisön kannatus. Khrushchev on kertonut maansa kirjailijoille, että hänen käteensä ei vapisi, jos neuvostojohto huomaisi välttämättömäksi muuttamisen kirjallijoiden teoittamisen. Jos uusi diktaattori aikoo mennä näin pitkälle, hänen on myös otettava käyttöönsä kaikki entiset terrorimetodit ja hyökättävä kirjallijoiden ohella monia muita kansanryhmiä vastaan. Tällainen komento pösti unkarissa, mutta meillä on aihetta uskoa, että neuvostotouliat eivät anna yhtä harkitsemattomasti kansalaistaan kuin unkarilaisia", Zorza lopetti.

JUTUSTELUA

Mainio keksintö

Kuluvaa vuosikymmen on osoittanut olevansa oikea keksintöjen vuosikymmen. On keksitty vetympommi, joka nopeuttaa tulevaa sodankäyntä aika tavalla. Pikkuvaltakunnat esimerkiksi voidaan pyyhkiä pois maailman kartalta yhdellä tai kahdella kokeellaisella kokeella, ja keskioksoisetkin kuuluvat menevän tuusan nuuskaiksi parilla kolmella rysäyksellä. Monia muitakin hyödyllisiä keksintöjä on tehty kuluvan vuosikymmenen aikana.

Niinpä muutan lääkäri, muistaaksenne englantilainen, opetti tässä taannoin joukon rotia juoppoiksi koettaneen keksimänsä lääkkeellä, jolla hän aikoo ruveta parantamaan alkoholistia. Kun juoput rotat sitten saivat ruoan mukana tohtorin keksimänsä lääkkeen, vähensivät ne ryyppämistään noin kolmellakymmenellä prosentilla. Minkä jälkeen sitten tohtori rupeoi kokeilemaan juoppoilla miehillä ja tuloksena oli sama. Mitä

tämän elokuun ja syyskuun aikana

annamme uusista vuoden ja puolen vuoden tilauksista lahjana lehtemme 50-vuotishistorian, prof. John I. kolehmaisien kirjoittaman kuvien valaistun kirjan "sow the golden seed", uusia tilauksia tässä tapauksessa ovat sellaisille henkilöille tilatut lehdet, joiden nimi ei ollut lehtemme postituslistalla kuluneen heinäkuun aikana.

kun mainittujen kuukausien aikana päätyvät lehtemme tilaukset on jotenkin tarkkaan usuttu, niin sopiapa asiamestemme nyt ryhtyä hankkimaan uusia tilauksia. ne, jotka eivät tapaa asiamehiämme, voit lähettää tilauksensa suoraan meille. lahja annetaan kummassakin tapauksessa.

lehtemme uudet tilauksinnat tästä päivästä alkaen ovat:

yhdysvaltoihin ja canadaan:

3 kk 4.00, puoli vuotta \$7.00, vuosi \$12.00

suomeen ja muihin ulkomailhin:

vuosi \$16.00, puoli vuotta \$9.00.

raivaajan konttori

fitchburg, mass.

het rupesivat käyttämään kolmanneksen vähemmän viikkoprogeja kuin entinen. Tohtori arvelee, että hyvä näinkin. Niinkuin asia onkin.

Näin voitaisiin saada esimerkiksi suomalaiset miehet, jotka vastivat nykyisin viikossa kolme pulloa pöytäviinaa, tulemaan toimeen kahdella pullolla. Luullaksemme ei valtio sentään tällä hetkellä myöntäisi lisenssiä tämän tropin maahan tuontiin, kun se on niin kovassa rahapulassa, että korotti omien medisiinienäkin hintoja.

Mainioimpina nykypäivien keksintöistä pitäisimme kuitenkin tohtori Richard P. Michaelin keksintöä, jota parannetaan kiroilemistai. Jos olet perustanut esimerkiksi kiinnittämiseksi ympäristönne keskusteluihin huomiota Helsingin kulkuneuvoissa myöhäistuneilla, jolloin kansa alkaa palata kapakoista kotinsa, voitte kuulla, miten moniaat suomalaiset nuoret miehet keskenään keskustellessaan käyttävät noin suunnilleen joka kolmantena tai ainakin joka neljättä sanana kiroasana. Se on sairaus. Samanlaista sairautta potevat myös Englannissa jotkut nuoret miehet. Kuten muuan kauppa-apulainen, joka sairauti mainittuun tautiin kymmenen vuotiaana.

Sairaus jatkui siihen saakka, kun hän joutui sotaväkeen. Siellä hän parantautuaan kokonaan ja kohosi kersantiksi. Mutta siivilin päästyään sairastui hän uudelleen kiroilemistautiin niin pahasti, ettei hänen sisarensa eikä äitinsä voinut kulkea hänen kanssaan missään julkisessa paikassa. Autobusseissa hän kiroili kuin käyttä lapaten, eikä voinut pitää suutaan kiinni edes elokuvissaakaan. Ja työnantajan täytyi erottaa hänet työpalkaltaankin, kun hän kiroili jatkuvasti ja karkoitti kundit kaupasta.

Lopuksi äkkäsi hän mennä lääkäriin luokse. Tämä sattui olemaan juuri tohtori Michael, joka lähetti hänet sairaalaansa, missä hän käsiteltiin nuorta miestä nelji kertaa viikossa hilloksidilla. Kolmekymmentä kertaa riitti. Nuori mies lakkasi kiroilemasta ihan tyystin ja pääsi terveen sairaalasta pois. Saipa vielä takaisin Mauppa-apulaisen toimensakin. Tohtori

Mitä hän näki

Eräs tunnettu psykiatri oli omistautunut simpanssin kasvatukselle. Hän oli tehnyt niiden kanssa monta kiinnostavaa koetta ja päätti taas eräänä päivänä tehdä uuden.

— Nyt saattekin nähdä hienon tapauksen, kertoi hän kollegoilleen. Opetan Joken pelaamaan pöytätennistä.

Hän valmisti pöydän pelikuntoon, asetti hyvin kasvatetun simpanssin eräaseen huoneen nurkkaan ja sitten hän pelasi pöytätennistä yksinään parinkymmenen minuutin ajan oppilaiden katsoessa kiinnostuneena nurkassa, miten hän tanssi ympäri pöydän, löi palloa, pomppi, väisti, ojennautti, kumartui, puuskutti ja huohotti. Lopulta psykiatri heitti uupuutensa mailan ja pallon sopivaan paikkaan simpanssia varten, astui ulos huoneesta ja sulki oven jälkeensä.

— Jaaha, nyt sitten näemme, sanoi hän itsekseen ja pisti silmänsä avaimenreikään katsoakseen, mitä sisällä tapahtui. Ensinnä hän ei nähnyt mitään, mutta sitten vähitellen... Niin, mitä arvellettekaan hänen nähneen?

Aivan niin, simpanssin silmän.

Luontaisetut

Avustajaa etsitään, ilmoitti leijonankesyttyjä sanomalehdessä, ja eräs mies saapui työtä kyselymään. Hän ei lainkaan pelännyt leijonia vakautuutensa mukaan.

— No, se on hyvä, sanoi kesyttyä. Työ ei ole vaikeata eikä varsinkin raskastaan. Teidän on vain työtönnättä välillä leijonan kitaan. Sen kai osaatte tehdä?

— Kyllä varmasti, mutta haluaisin tietää, mitä tapahtuu, jos leijona sulkee suunsa.

— Hm, silloin saatte loppupäivän vapaata.

Vallankumouksen jälkeen:

Kuinka Amerikan Yhdysvaltain muodostaminen tapahtui

Kirj. ELIS SULKANEN

Shaysin kapina

Kapinallisten liike kehittyi huomattavimmaksi kuitenkin Massachusettsissa. Elokuussa, v. 1786, pidettiin siellä tyytymättömän väestön yleinen valtiokongventio, jossa oli edustettuna 50 palkkaintua. Se tuomitsi hallitsevan vallan. Tuomioalokosten pakka-otot ja takavirkoimispäätöksien, yhtä hyvin kuin velallisten tuomitsemisenkin johdosta, kansan viha kääntyi erityisesti oikeuslaituksia kohtaan. Asestetut joukot pakottivat tuomarit lopettamaan oikeuksien toiminnan ja ne suljettiin. Maanviljelijät, joille vilja ei ollut sen suuremmasta kaupparavasta kuin pellon kivet, liittyivät mukaan yhä suuremmilta alueilta ja kapinalliset valtasivat useita paikkakuntia muiden mukana Springfieldin ja Worcesterin kaupungit. He olivat aseman herrina. Taistelua he johtivat Bunker Hillin taistelussa ollut kuomousotilas, upseeri, Daniel Shays.

Valtion lainlaatuikkunalla ei ollut rahaa palkata sotilaita kapinallisten karkoittelemiseksi. Sen vuoksi sen täytyi toimia hiljoiseen. Rikkaita ajettiin kerätä rahaa tarkoitukseen. Valtion kuvernööri ei myöskään uskaltanut pyytää liittovaltioiden sotajoukkoa suoraan kapinallisten murskaamiseksi, vaan sensijaan esiteltiin tyytymättömälle kansalle lainlaatuikkunaa kokoonkutsuamista ja sen kautta reformien saamista. Työväki saatiin näillä lupauksilla odottamaan ja hajottamaan joukkojaan.

Samaan aikaan säikähä kongressi Springfieldissä olleien Yhdysvaltain

asevarastojen kohtaloa. Niiden pelättiin joutuvan kapinallislille ja sen vuoksi lähetettiin sotasihteeri suojelemaan niitä. Samaan aikaan alkoi kongressi tietoisena aseman vaarasta varustaa joukkoja kapinallisia vastaan ja niiden hävittämiseksi kaikkialla. Tilanne oli niin tulenarka, ettei kongressi voinut julkisesti toimia asiassa. Se puehi joukkojen kokoamista sieltäintaneja vastaan ja kehotti rikkaita merkitsemään \$530,000 lainan. Työläiset aavistivat pellon tulojen torkoituksen. Porvari puhui toverilleen: "Merkitkää suuria summamioja, jos ette halua, että sotilaat maksavat kapinallisten palkkojen vuoksi menevät kapinallisten puolelle ja nousevat tietä vastaan... Rikkaiden on annettava osa omaisuudestaan pelastaakseen jäljellä olevan osan".

Sotaväen organisoinnista työväkeä vastaan ei puhuttu mitään, etteiaseman herrina. Taistelua he johtivat Bunker Hillin taistelussa ollut kuomousotilas, upseeri, Daniel Shays.

Valtion lainlaatuikkunalla ei ollut rahaa palkata sotilaita kapinallisten karkoittelemiseksi. Sen vuoksi sen täytyi toimia hiljoiseen. Rikkaita ajettiin kerätä rahaa tarkoitukseen. Valtion kuvernööri ei myöskään uskaltanut pyytää liittovaltioiden sotajoukkoa suoraan kapinallisten murskaamiseksi, vaan sensijaan esiteltiin tyytymättömälle kansalle lainlaatuikkunaa kokoonkutsuamista ja sen kautta reformien saamista. Työväki saatiin näillä lupauksilla odottamaan ja hajottamaan joukkojaan.

paletui ja kuoli näikkään. Suuri joukko vangittiin, heitä tuomittiin kuolemaan, josta joitakin siitettiin armahdettiin ja toisten tuomiodien käytännönpönanoa lykättiin. Shaysin päätti tulla luvattiin palkinto.

Näillä taisteluilla oli suuri vaikutus hallitsevien vastaiseen politiikkaan. Juuri näiden alemman luokan liikkeiden johdosta alettiin lujan valtiokoneiston järjestämisen, joka pelataisi maan siiti kriittilististä tilanteesta, johon se sodan seurauksena oli joutunut. Porvarit selittivät, että Shaysin tarkoitus oli kohdistaa liike maan pääkaupunkiin vastaan, "vallata hallitus ja julistaa omaa valtaansa". Fiske sanoo, että "kapinallisten menestyminen syksyllä New Hampshirissä, Massachusettsissa ja Vermontissa yhtä hyvin kuin mellaak Rhode Islandissa, ovat hälyttäviä koko maalle". Washington kirjoitti: "Jokaisessa valtiossa on tulenarkoja aineksia, jotka tarvitsivat vain kipinän sytyttäkseen ilmielikkäin" ja toiset pelkäsivätkin juuri sitä, että eri valtioiden kapinalliset liitvät voimansa yhteen ja sytyttävät kapinan liekin koko maassa". Monissa valtioissa oli Massachusettsin kuusi kuukautta kestäneen taistelun aikana todellisen vaara siitä, että valtiollinen valta joutuu vähäyväkisten ja velallisten käsiin ja sen vuoksi taantumuskelleille tuli kiire pelastamaan vallankumouksen saavutuksia vastavallankumouksellisen valtiokauppaus kautta.

Vähäyväkisten ja sorrettujen kapinointi jatkui kumouksen jälkeen aina v. 1800 asti. Toisessa yhteydessä huomautetaan 1790-luvun tärkeimmistä kapinoista. Luokkajakaantuminen jatkui yhä räikeänä kuin se oli siirtokunnissakin ollut. Työväellä ei ollut poliittisia oikeuksia. Senvuoksi työväen mieli alkaakin kääntyä uusiin suuteuihin lännellä, jonne 80- ja 90-luvulla alkaa asutus suuntautua entistä suuremmassa mittakaavassa. Kuvataakseen työläisten elämänta-

soa v. 1790 kirjoittaa muuan historioitsija: "Hänen kodissaan oli santaa hajoitettu lattialle matoksi. Ei ollut porvillaintavaroita astiakaappia eikä kiviä seinillä. Sellaisesta kuin nyky-aikainen uuni, ei hän tietänyt mitään, koskaan hän ei ollut nähnyt kivihiiliä, eikä hän ollut koskaan kuulut mitään tulitikuista. Harvoin hän sai maistaa tuoretta lihaa, eikä kerran viikossa ja siitä hän sai maksaa paljon kalliimman hinnan kuin jälkimaailma. Jos tavallisen ammatillisen silloinen ravinto voidaan pitää huonona, voidaan hänen vaatekutenkin pitää inhoittavana. Keltaiset metsäeläinten nahasta tai pakasta kankaasta tehdyt puvut, punainen flannelintu, ruutuinen tai kirjava paita, homeinen ja laho villihihat, nahasta kuodut jalkineet, joita piti koossa huomattavan kopeinon rautaköy ja nahkainen vyölinä — näihin sisältyi hänen niukka vaatevarastoensa".

Vallankumous ja orjuus

Sodan puhjetessa oli maassa 2,750,000 valkoista ja mustaa asukasta. V. 1790 oli väkiluku kohonnut lähele 4 milj. Jamesonin mukaan oli orjia kumouksen alkaessa noin puoli milj. kansantuen eri valtioiden osille seuraavasti: Virginia 200,000, South Carolina 100,000, North Carolina 80,000, Maryland 80,000, New York 25,000, New Jersey 10,000, Pennsylvania 6,000, Connecticut 6,000, Massachusetts 5,000 ja Rhode Island 4,000.

Lippincoittin mukaan oli maassa mustia asukkaita, joista suurin osa oli orjia, v. 1790 kaikkiaan 575,200, käsittäen noin 19 % asukkaista. Mustahoinen suhde valkoisiin oli suurin tietyistä etelävaltioista, ollen se S. C. 43. Va. 30, Ga. 36 ja N. C. 27 prosenttia.

Siirtokunta-ajalla Englannin kansa käyttävi kaupakappapailu oli usein jollakin tavalla koskenut myöskin orjuutta. Jo v. 1717 oli Maryland asettanut tuontiveron orjille, samoin

olivat tehneet South Carolina, joka halusi valkoisia pakkopalvelijoita ja Virginia. Mutta useimmat olivat nämä lait julistettu Englannissa mitättömiksi. Pohjoisen orjakauppiat eivät myöskään pitäneet niistä. Mutta sitten kun siirtokuntien itsenäisyysliike alkoi, suhtautuivat englantilaiset toisella tavalla kysymykseen. Amerikan laivat olivat orjien kuljetuksessa tulleet johtaviksi ja englantilaisten liike-edut salivat heidän alkois siirtokuntien sätimisen sellittämällä: onko ihme, jos teitä täytyy pakottaa lakien (Englannin pakkolait) noudatamiseen, kun te orjianne kohtellette kuten eläimet. Suuret orjaherrat puhuvat siveellisistä periaatteista ja vapaudesta, ilvailivat englantilaiset.

Kumoukselliseen vapautustalvun liittyi orjuusvastainen henki. Siihen vaikuttivat monet seikat. Yhdeltä puolen oli harrastusta sen kautta loukata englantilaisten kauppiaiden affäärimahdollisuuksia (R.I. orjuusvastainen laki vltta 1774 on kuvaava, siinä kun sallittiin omien kansalaisten kuljettaa orjia kaikista huolimatta) ja toiselta puolen oli pelkoa orjajoukkojen liliallisesta paisuttamisesta. Asian vaikutti myöskin Ranskan valitusfilosofian aatteet ja humanistiset käsitykset. "On epäjohtomuksista taistella vapauden puolesta ja omistaa itse orjia", lausuttin. Virginia hyväksyi orjien tuontikieltoa v. 1769 siksi kunnes Townshed-lait on kumottu. Se osoittaa, että laki hyväksyttiin aseeksi Englantia vastaan. Mutta kuvernööri eittosi sen ja samoin kävi Massachusettsissa ja Delawareassa.

Lokakuussa v. 1774 hyväksyi mantereikongressi päätöksen, jossa julistettiin, että "ensi joulukuun ensimmäisen päivän jälkeen me emme enää otta emmekä kuljeta orjia, jonka jälkeen orjakauppa kokonaan lopetetaan ja me emme myöskään anna laivojamme, muita tarpeitamme laitoksiamme niiden käytettäväk-

si, jotka ovat tämän kaupan harjoittajia". Kumousliikkeen suosijia alkoi orjuusvastainen henki nyt levittää. Ensimmäiseksi alettiin perustaa orjuusvastaisia yhdistyksiä niiden toimesta, jotka pitivät orjuutta loukauseksena vapauden asialle. Ensimmäinen perustettiin Philadelphiaan, eräissä kapakassa, huhtik. 14 p. v. 1775. Seuraavina vuosina niitä perustettiin jokaiseen valtioon.

Tavalla tai toisella orjuutta loukkaavia lakeja hyväksyttiin myöskin uusien valtiohallitusten toimesta, varsinkin kun mannermaakongressi toistamiseen huhtik. v. 1776 oli päättänyt, ettei 13 siirtokuntaan saa kuljettaa orjia. Tässä on kuitenkin muistettava, että Idenäysajojen Julistuksesta välittämässä orjuuskysymys jo katosi liian viisaammaksi sivuttuuta, koska pohjoisilaiset kauppiat myöskin halusivat säilyttää laajat kauppa mahdollisuutensa. Kun sitten taas eriköt valtiot hyväksyivät orjuusvastaisia lakeja, (Del. v. 1776, Va. 1778, Md. 1783, S.C. 1787, N.C. 1786, Pa. 1780, Mass. 1780, Conn. 1784 ja R.I. 1784).

Syysätkäseen syrjään kaikki kumouksen vaikutteet orjien vapauttamiseksi säätii kongressi v. 1793 tiukan ja julman lain orjien karkaimisen estämiseksi. Tämä laki johti ennen kuulumattomaan mielivaltaan ja mitä julmimpaan väärinkäyttöön, sanoo historioitsija McMaster. Vapautettuja ja neekereitä joutui uudestaan kiinni ja orjuuteen. Kukaan ei ollut turvattu pohjoisessaakaan. Orjien kieltäminen ja niiden luovuttaminen muodostui tavalliseksi ammatiksi. Laki johti sellaisiin selkauksiin ja mella-koihin, että esim. Delawaren oli vaa-dittava liittolahtuutuksen apua niistä selviytäkseen.

Vallankumous jätti orjuuden yhteiskunnan kiroukseksi. Tarvittuiin uusia perusteita kohoutuvat kysymykset ja uusi taistelu siitä vapauttamiseksi.

(Jatketaan)

JOHNSON, INC.

lausta — Lämmityslaitteita
 uja — Keittiötavaraa
 Newport, N. H.

BER COMPANY
E, liikkeenhoitaja
ja kohtuullisilla hinnoilla
n 5601 WILTON, N. H.

Massachusettsin sää: Tänään aamupäivällä ukkosta. Ilta- ja yöllä selkeää ja viileää. Yöllä ja huomenna selkeää ja viileää.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

— Mrs. John Männistö Ypsilanti, Mich., on tullut kyläilemään äitinsä luokse Highkaddille Hubbardstonissa.

— Vincent L. Belair, ent. valtuuston pitkäaikainen jäsen, on ilmoittautunut kokelaaksi pormestarin vaaliin viidentenä ehdokkaana.

— Mrs. Isabelle Boucher Dothamista Alabamasta saapui tänne veljensä hahin lauantaina entisenä Fitchburgin asukkaana. Hän sai sydänkohtauksen ja oli kuollut Burbankin tuossa.

— Garald Beloin, 24-vuot. Springfieldistä, nukahti ajaessaan Fitchburgissa Myrtle avenuetta, jolloin auto ajautui pysäköityyn autoon ja puuhun. Beloin sai mustelmia sääreensä, hänen autonsa korjauks maksaa \$200 ja toisen auton \$150.

— Raymond Dopp, Townsandin koulujen superintendentti on valittu samaan tehtävään Old Saybrookissa, Conn., jossa hänen palkkansa on \$10,000 vuodessa. Hänet valittiin Townsandin ja Ashbyn koulujen superintendentiksi v. 1954.

— Lüneburgin poliisipäällikkö Winchester lensi Amarilloon, Tex. hakemaan sinne autolla ajaneita 16-vuotiaita poikia. Nämä, Paul Letelier ja John Daoust, jättivät kotinsa viime viikon torstaina. Amarillossa heidät otettiin poliisin huostaan.

— Se henkilö, joka ajoi omin luvuin "Kuusamolilla" käytiin jätetyllä autolla viime perjantaina, oli jättänyt auton Arlingtonkadulle — nähtävästi väsyneenä kiipeämään ylämäkeä lämpimällä ilmalla. Avaimet olivat paikallaan ja auto rikkomaton.

— Ken tahtoo saada poliisikyydin sairaalaan ja sieltä putkaan, tehköön niinkuin Atholin mies Roland Kider. Hän iski nyrkinsä suuren näytekkunaruudun läpi valtakadulla kai saadakseen vaihtelua elämäänsä sunnuntaina aamuyöllä.

— New Hampshiren Liköörikomissio pullistelee rintojaan saatuaan selville, että heidän valtionsa on neljänneksi ansioitunein väkijoumien kulutuksessa — kaksi gallonaa palovinaa jokaista miestä, naista ja lasta kohden viime vuonnakin. Colorado on ensisijalla.

— Roger Ambrose, 29-vuotias East Templetonin mies, tunnusti syyllisyytensä irstaisuuden piirioikeudessa. Tuomari Goodfellow antoi hänelle ehdollisen yhden vuoden vankeustuomion. Hänet pidettiin Lüneburgin poliisii viime tiistaina No. 2 tiellä ja kielsi hän silloin syyllisyytensä.

— Patricia O'Dea, 3-vuotias juoksi koiraa pakoon Myrtle avenuelta lauantaina ja samaa kyytiä päättöpäivä ohitse ajaneen bussin kupeeseen lentäen kumoon. Hänen vieriin tarkastettavaksi Burbankiin. Vammat olivat ainoastaan mustelmia ja naarmuja ja pääsi hän kotiinsa vointelua saatuaan.

UUTISILMOITUKSIA

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street. Puhelin FI 2-3635. Aina palveluksessa.

Savage järjestää huutokauppanne olokon kysymyksessä koti, ulakko tai paana. Myös ostaa ja myy. Puhelin TR 4-5762.

Suomalainen KIINTEISTÖLIKE JÄRVI REAL ESTATE
2 Harding Street
Puh. FI 2-0183

Halutaan lastenhoitaja tai yleinen palveliatar vakinaiseen toimeen kauniilla pohjoisrannikolla. Kolme lasta. Vastuutukset: hyvätyöinen, tykkää lapsista, hyvät suositukset. Hyvä palkka. Soittakaa illoin 7-9 Beverly, Mass. WALKER 7-0528.

8-huoneinen ruumingshaussilike myydään kaikkein irtaimistoinen. Lähemmin Hilda Mattson, 24 Cottage Square, Fitchburg, Mass.

5-henkinen SUOMALAINEN PERHE
haluaa vuokrata 3 makuuhuonetta käsittävään ASUNNON

Pepperellin tai Townsandin läheisyydestä. Kaikki lapset kouluiässä. Vuokra saa olla 900 kuukaudelta. Kirjoittakaa: Raivaaja, Box 600 "S", Fitchburg, Mass.

Viimeistelijöitä

halutaan metallityöhön Ford Motor Co:n Somervillen kokoonpanopajaan, jossa työ on heti saatavissa kykeneville metallin viimeistelijöille.

Kysykää Mr. Welch'iä
183 Middlesex Av., Somerville.
Puhelin PR 6-1800.

LeClair - Junkala avioliittoon

Miss Anita Maria Junkala ja nuorimies Maurice J. LeClair vihittiin lauantaina St. Camillus kirkossa ja sitoi avioliiton past. Daniel P. O'Brien. Morsiusvittynä oli Miss Anne Sweeney kahden muun neitosen kera, kukkavittynä sulhon sisko Ann. Sulhaspoikana Frank Bianchini, asse-reina toimivat morsiamen veljet John, George ja Wainö. Häitä vietettiin Rollstone Lodges-sa minkä jälkeen nuoret lähtivät hämmätkälle Niagaraalle ja Canadaan. Kotinsa he laittavat Chicopeehin. Nuori aviomiehen on sijoitettu U.S. ilmavoimiin Westoverin asemalle.

VÄNKÄVALIA JATKUU BRAYN JA VALTUUSTON VALILLA

Pormestari Bray kutsuu itse valtuuston kokoukseen tiistai-iltana syys-tä, että valtuuston puheenjohtaja Armand Richard kieltäytyy kutsun antosta. Richard on sanonut jyrkän "ei" kokouksen pidosta, koska hänen käsittämiseen siihen ei ole tarvetta. Mr. Bray sanoo pyytävänsä valtuustoon hyväksymään \$1,250 rahaluovutuksen rahastonhoitajalle mikä tarvitaan asioitten järjestelyyn ja lisäksi valtuustoon pyydetään uudelleen tarkkailmaan \$50,000 lainan ottoa työvälineiden ostamiseksi työdepartamentille. Mr. Richardin mielestä pormestari olisi voinut tehdä kaikki nämä anomukset ennen valtuuston lähtöä kesälokalteen.

FITCHBURGIN MIES KIINNI \$25,000 VARKAUSTESTA

Hartfordin poliisi pidätti Walter Rochon, Laurelkadulla Fitchburgissa asuvan syytetyn suurehkoista varkaudesta. Syyttäjä on Hartfordin, Conn., kauppatavara- ja lääkefirma ja varastetun tavaran arvo mainitaan 25,000 dollariksi. Poliisi H. F. Gabriel ja Hartfordin liikkeen palikka-ma salapoliisi toimittivat pidätyksen miehen kotona perjantai-iltana. Rochon oli tunnustanut trokinajurina toimiessaan käveltäneensä tavaraa \$12,000 arvosta, jonka oli myynyt taloustarvikkeita välittävälle liikelle Hartfordissa. Noin tuhannen dollarin arvosta tavaraa on saatu takaisin.

\$2 VARKAUS JOHTI NUORUKAINSEN POLIISIN HUOSTAAN

Alfred I. Brunell, 17-vuotias Westminsterin nuorukainen joutui perjantai-iltana poliisin huostaan. Poliisipäällikkö Toivo Tuominen havaitsi hänen olleen Gatehouse Cream Bazaarissa Wymenin järven lähellä, josta hän pääsi pakenemaan metsään kiel-loista ja varoitustalauksista huolimatta.

Poliisit Eino Salo, J. Hutt ja A. Hurd ja pari muuta miestä tulivat kutsuuta Tuominen avuksi ja niin nuorukainen saatiin kiinni, antautuen vastarinnasta. Gardnerin piirioikeudessa hänelle asetettiin \$5000 takaus siitä huolimatta, että hän kielsi syyllisyytensä murtautumiseen ja varkauteen. Hän oli varastanut leikkikaluja \$2 arvosta. Asia käsitellään tänä aamuna oikeudessa.

KYLAN NUKKEUSSA VARKAAT VALVOIVAT JA VARASTIVAT

Petershamin rauhallisen farmikylän nukkueissa aamuyöuntaan lauantaina varkaat tunkeutuivat postitoimistoon, harkkasivat irti kassakaapin lukon ja varastivat siinä olleet \$200 ja \$50 arvosta postimerkkejä. Saatuaan reiän oven josta mahtui sisälle käsi, varkaat kopeloivat rahat ja postimerkit. Päästäkseen käsiäk kassakaappiin varkaitten täytyi rikkoa kolme ovea. Kun lukko oli rikottu, täytyi kassakaapin ovi avata soihdulla.

KALEVAISTEN UUTISIA

Kalevaisten huvilla Fort Pondilla on taas kahviseit keskiviikkoon kello 8. Isäntinä ja emäntinä toimivat Mrs. Anna Long, Miss Anna Alltalo, Mrs. Amanda Amer, Klaus Haapakoski, Mr. ja Mrs. Onni Heino ja Mr. ja Mrs. Walfrid Long. Wainö A. Berkiö huolehtii soitosta. — A.

Seurakunta uutisia

Ev. Lähetysseurakunta
Tiistaina on hartaushetki ompelu-seuran toimesta kello 7.30 illalla. Hartaushetken jälkeen kahvipöydän kattavat Mrs. Andrew Sivula, Mrs. Elsie Järvi ja Mrs. Burt Harrington. Sisäliitto kokoontuu keskiviikkona kello 7 illalla Mrs. Arvid Hesselgrenin kotiin. Tervetuloa tilaisuuksiimme. — S.

LEOMINSTER MONUMENT CO.

92 Mechanic St., Leominster.
Tel. LE 7-5896 tai FI 2-3560
Suuri näytevarasto Uudessa Englannissa. Jokainen patsas taattu. Meillä on suomalaista ja muualta tuotua, harkasta, punaista ja mustaa graniittia. Pyytäkää vapaata hintaluetteloa! Auki itäisin ja sunnuntaisin.

DARCYN PERHEELLE ASUNTO KAHDEN VIKON KULUTTUA

Yleisen huomion kohteena ollut asunnostaan häidetty Darcyn 11-henkinen perhe saa asunnon kahden viikon kuluttua. Se on Bondkaddilla ja on sen hankinta Children's Aid & Family Sservice yhdistyksen ansiota. Nämä kaksi viikkoa perhe asuu Motel Cashwellin neljän huoneen mökissä, jonka hankinnassa mainittu seura on ollut apuna.

Kurikka teollistunut

— Kaikki muuttuu maailmassa. Suuria muutoksia on myös tapahtunut Kurikassa sen jälkeen, kun minä sieltä 50 vuotta sitten siirryin tänne Amerikkaan. Silloin, keuhkolla 1907, kun lausui "hyvästi" Kurikalle, kirkonkylässä oli laajoja peltot ja talo siellä, toinen täällä, kirkko, kansakoulu ja apteekki ja eräitä muita taloja, mm. pieni kunnantupa. Nyt Kurikan kirkonkylä on kuin kauppalasiellä on katuja entisten kärrytenien ja jalkapallojen tilalla, urheilukenttiä, pankkeja puoli tusinaa, kaksi osuuskauppaa, matkustajakoti, komeat rautatie asemahuone, sairaala, useita tehtiä, joissa rakennetaan huoneita ja konttorikaloja sekä raudasta koneosia sekä koneita. Entisen kotitaloni tilalle on rakennettu suuri moderni kansakoulu. Mutta sehän ei ollut ainoa oppilaitos. Siellä on myös yhteiskoulu sekä Nuorisoseuran talo ja Kunnantalo. Jyllinkosken sähköiläns herätti huomiotani, koska siinä ei ollut silloin, kun Kurikka tänne tulin. Kuulinkin, että se on suuriarvoisen Kurikan teollisuudelle ja pitäjälle yleensäkin.

Noin kertoi Matti Mäki talosta 547 Ashby Statien varrella kertaossaan terveisillä Suomesta, josta hän on juuri palannut lähes kolme kuukautta kestäneellä vierailullaan. Edestakaisen matkan Pan American World Airwaysin koneella, joihin hän osti edestakaisen lipunsa lehtemme matkatoimistosta, Matti kertoi sujuneen mainiosti.

Mr. Mäki kertoi matkustelleensa Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla, Turussa ja Tampereella, Kristiinassa, Vaasassa, Kokkolassa ja näillä matkoillaan olleensa monissa juhlissa, joista huomattavimpia olivat invalidien juhla Teuvalla ja maatalousväen juhla Seinäjoen Törnävällä. "Näissä juhlissa", Matti lausui, "meitä amerikkalaisia 'pidettiin kuin piispa papilla'. Meille annettiin vapaaliput etupenkkeihin kaikissa maksullisissa tilaisuuksissakin. Seinäjoki juhlassa sain nähdä mm. 'Tukkipolien' ulkoilmaesityksen, jossa koskenlaulukin tapahtui luonnollisesti. Näytelmä nähkääs oli lavastettu kosken rannalle."

Käydyssä keskustelussa Matti mainitsi, että "niiden, joilla on varoja, vähintään joka Suomessa useammin, pitäisi yhtenä kesäyötyönä ehdi määs-tiänsä saada kaikkea sitä, mikä 50:ssä vuodessa on tapahtunut. Minäkään en tuntenut enää veltäni ym. sukula-siani. Sanoinkin heille kun he olivat vastaantamassa, että kuinka voi lähteä matkanne, koska olette tuntemattomia miehiä ja saattaisitte kaapata minut."

Vesibusseissa matkustamisen Matti kertoi olevan hauskaa ja virkistävää.

— kk —

KUNINKAALLISIA KUKKIKUN YSTAVIA

Hollannin kuningattaren Julianan vieraillessa Tukholmassa kiintyi huomio kukkien tavattomaan runsauteen kaikissa tilaisuuksissa, jopa niin, että TV-ohjelman katselijat valittivat kuninkaan jääneen näkymättömiin valta-teen ruusuvilhojen taakse. Ehkä kiintoisin oli kukkailoisto Julianan Ruotsin kuningasparille järjestämällä päivillä. Jättiläiskokoselle peille-ville oli järjestetty asetelma toinen toistaan ihmeellisimpiä orkideoja, jotka eivät olleet vain koristeita, vaan tulivat lahjaksi Ruotsin kuninkaalle. Hän näet on orkidean keräilijä ja viljelijä, ja Hollannin kuningatar oli ottanut etukäteen selvää, mitä kuninkaan orkideahuoneista puuttuu, ja hankkivat joukon näitä harvinaisuuksia kokoomaan täydennykseksi. Lisäksi pöydässä oli 6000 keltaista ruusua ja vastaava määrä sinistä hortensia. Juhlahuoneiston kaikki huoneet oli suoraan varustettu kukilla: eräissä huoneissa oli seinillä 1000 eri-välistä ruusua, toisessa 1000 nelikkäa. kolmas oli kokonaan koristettu flamin-gonkukilla. Täysi lentokonekaksi kukkia ja kolme somistajaa oli tuotu Hollannista.

KOULU JA SYNTYPERÄ MAARAAT

Valtiot.lis. Pertti Pesonen on äskettäin suorittanut kiintoisan tutkimuksen Suomen yliopillaiden suhtautumista viime presidentinvaaleihin. Se osoittaa mm., että vanhempien puoluekanta on sängen usein määräävä. Niistä yliopillaisista, jotka tunsivat vanhempiensa puoluekannan, äänesti 64 pros. samaa puoluetta, 25 pros. muuta puoluetta ja 11 pros. jätti äänestämättä. Johdonmaksimissa äänestivät vanhempiensa puoluetta ne yliopillaat, joiden isät olivat suorittaneet korkeakoulututkinnon tai olivat johtavassa asemassa. Epävarmimpia äänestäjiä olivat sen sijaan työläisten lapset, mikä näkyy mm. siitä, että heistä puolet (kaikista 16 pros. äänesti toista presidenttiehdokasta kuin oli luvannut äänestä puoltosta kuukautea ennen vaaleja. Vaaleista pois jääminen oli myös heidän keskuudessaan yleisintä.

Mitta-

Talvipäivä oli kylmäkaunis. Aurinko paistoi kyllä ylen matalalla, hyvin viistoon, mutta sen säteet saivat kuitenkin hangen lumikiteet säkenöimään kuten tuhat pientä kynttilää olisi sytytetty. Myöskin jokivarressa kohoilevien tukkikasojen kyljet, tukkipuitten ruskea kaarna pötersi kauliasti armaan auringon säteitten niihin attuessa.

Mutta näitten tukkikasojen ääressä seisovien kahden miehen mieltä ja sydäntä ei askarruttanut eikä liikuttanut noiden kaadettujen kuolleitten pohjolan kasvikkunna valtavimpien tuotteiden pinnan kauneus. Pohjolan kuulu vihreä kulta liikutti heitä aivan muista syistä. Toinen näistä miehistä oli yhtiön mies, mittamies, työnjohtaja. Hänen kulmansa olivat nyt ankaraa ryppyä ja silmät melkoisen koreana, kun hän silmäsi salavahkua toista miestä, joka oli Kolun talon isästä näiden tukkipuitten myyjä. Heille ei tullut erimielisyyksiä. Isäntä oli päässyt siihen vakaumuksen, että häntä oli jatkauttu puitten myynteä, että tämä on käsitelty siinä, että puut menevät oikea ohiksemista, mainitsemattakaan nyt siitä, että tutkien pituus ja poikkileikat ovat järjestetyt ostajalle edullisimmalla tavalla. Hän ei ollut hyväksynyt yhtiön mittauksia, joka oli suoritettu tämän työnjohtajan johdolla. Hän oli mennyt niin pitkälle, että oli valmistanut oman mittansa, niin sanottu mittasakset, joihin kanssa hän nyt tuossa häiri todistaakseen, että hänen puunsa olivat huomattavasti vahvempia kuin yhtiön mittakirjoissa. Hän näytti jo olevansa voitonriemuinen ja julisti, että onneksi on maailmassa mielettömiä ja kielettömiä, jotka kuitenkin todensanoivat.

— Kyllä se, isäntä, kuitenkin on niin, että minäkin luulen jo osavani puun mitata. Teidänkin on otettava huomioon, että puu mitataan ohuimalla kantilla kuten kauppaakirjoissa mainitaan ja että kuori ja kaarna ei ole mitään puuta. Ei yhtiö voi sitä puusta ottaa, kun se ei sitten saa sitä puusta menemäänkään.

Mittamies puhui kutakuinkin rau-

hallisesti, vaikka hänen sisässään kiehahti. Mokoma kääkkä! Mikä se luulee olevansa ryhtyessään arvostelemaan heidän mittauksiaan, niin suoraan sanoen epäilemään häntä väärin teosta. Sitä se on! Nämä yksinkertaiset ihmiset ovat näkevinään oikean ja väärän rajan häikäsevän selvänä näissä mitta-asioissakin, vaikka mittaus, kun siihen lähemmin syvennyään, on hyvin pulmallinen juttu. Eivät ne näkemään käsittä hyviä ja paha silloin kun myyvät pinotavaraa, virittelevät sellaisia pinoja, että ne muistuttavat jonkinlaisia loukkuja. — Mutta nyt tämä Kolun kääkkä tekee tällaisen riesan! Ja tämäkin herättää pahaa verta kansassa, jopa sitten jos hän nyt pääsee tuumansa perille. Kaikki rupeavat silloin peukaloimaan heidän kanssaan puunnittassa ja sanomaan, että oikoa oli pitänyt vääräydelle kolulaisten kohdalla. Jos tämä asia pääsee niin pitkälle, niin se on hyvin, hyvin huono juttu hänelle itselleenkin. Hän joutuu silloin epäsuosioon, hänestä tehdään syntipukki, ehkä koko hänen leipävaransa katkaistaan. Kyllä hän herrat tuntea. Pienin se aina saa syyn päälle, vaikka olisi elänyt kuinka tarkoin tahansa heidän koulutuksensa jälkeen. Eivät ne ole väärärytteen neuvonot, mutta onhan tämä nyt itsestään selvää, että aina on elettävä hieman taloonpään, katsottava että hoiplalanka juoksee katkeilematta, aina taloon päin. Siitä ne herrat tykkäävät, mutta siitä ne eivät tykkää, jos tällä kentällä tulee otaneek-ki ikäänkuin liian karkean jyvän. — Enhän minä sitä epäilekään, että ette osaisi mitä. Voitte osata liiankin hyvin, puheli isäntä parta huurtuessa ja lisäsi sitten korjatakseen viimeisen lausumansa epäilyttäviin vihausta. — Tai meillä on erimielisyyksiä, että miten olisi mitattava. — Sillä tuntu. En minä osaa lähete mitaustani korjalemaan. Puhukaa Ukolle. Mittautukoon minua pätevämmillä miehillä, jos aihetta näkee. —

He lähtivät kävelemään tukkikasoi- ta artyisässä sovinnoissa läheistä yö-kiä kohti ryyppäkkeen kahvit. Isäntä heitti mitaansa hanteen ja meni sisään, työnjohtajan jäädessä vielä seisokelemaan nurkkajuureen. Hän otti siinä käsiinsä isännän mittasakset ja silmäili niitä tovin mietteisään. Sit-ten hänkin asui sisään mökin renka-

BOOKS

Recommended For Your Reading Pleasure ...

FINLAND FOREVER — by Hudson Stroe — \$6.00. — This is the remarkable story of a land and a people who have fought for centuries against overwhelming odds and survived to create a democratic way of life that is both a model and an inspiration. Hudson Stroe knows Finland intimately. He has traveled leisurely from the modern city of Helsinki to Lapland and to the old and the new borders of Russia. In this book he has endeavored to show the simple pattern of daily living and daily thinking that made heroic Finland possible.

THE WINTER WAR (Finland against Russia 1939-40) — by Valro Tanner — \$5.00. — Here is the story of one of the first of the "little wars" in our time, the Russo-Finnish struggle in the winter of 1939-40. This is a personal account by the former Foreign Minister of Finland, of the events and diplomatic backgrounds of the war, by the man who played the key role in Finland's continuing efforts to obtain peace. This book sheds entirely new light on Soviet diplomatic procedures.

FINLAND — Between East and West — by Anatole G. Mazour — \$6.50. — For Finland, coexistence is not a word of recent significance, but an ancient and unaltered condition of life. She has accepted this throughout her history with poise, adaptability and courage, maintaining her sturdy identity in the two-toned geographical shadow of Russia and Scandinavia. Here, for the first time, the full, dramatic story of this proud nation's struggle for survival is told. Her economic situation is surveyed, and her citizens, distinctive landscape and culture strikingly illustrated in vivid photographs. Full texts of historic treaties between Finland and Russia are appended. As a drama of human indomitability or an incisive analysis of political portents, this book is a unique chapter in world history.

THREE VOYAGES — An Autobiography by James Peter Warbasse — \$3.50. This book is written in three parts, encompassing three fields of action, dynamic, radical, significant, engrossing. 1. A notable and adventurous career in medicine and surgery. 2. Participation in the radical movements to discover ways to heal the ills of society. 3. Constructive work in consumer cooperation — a great and quiet social revolution. This book is a story of a full adventurous life. To read it is a liberal education, as well as inspiring entertainment.

I REMEMBER, a novel, by Tynne E. Konga — \$3.50. — A fiction story of Ellen, a child in a Finnish family in Minnesota. On one side were her Finnish forebears with their Old World customs and traditions. On the other side, she met the glorious freedom of a lusty, brave New World. Old World superstitions and time-worn civilization were, being challenged by the New World's belief in education and progressive innovations. This book is a study of contrasting cultures. It's a warm, throbbing love story, composed of comedy and tragedy, of exultations and dejections. It's a saga of pioneering, of the birth of a way of life.

SEVEN BROTHERS — by Aleksis Kivi Illustrated by Akseli Gallen-Kallela — \$4.50. — A story of mingled Humour and pathos appealing to young and old alike. 367 pages.

SOW THE GOLDEN SEED — by John I. Kolehmainen — \$3.00. — This is a history of this newspaper and the first full length study in the English language of a Finnish-American newspaper. It is one of the very few investigations in the field of foreign-language journalism in the United States.

HAVEN IN THE WOODS — by John I. Kolehmainen — \$2.50. — This is a story of the Fins in Wisconsin, published by The State Historical Society of Wisconsin.

THE ADVENTURER — by Mika Waltari — \$3.50. — This is a novel on a tremendous scale, full of dramatic events against a rich background. The scene is all of Europe and the time the early sixteenth century. Michael, the hero who tells his own story, is perhaps an even more exciting figure than the Egyptian. The Adventurer is another masterpiece by a great creative historian — Mika Waltari. 377 pages.

FOR THE CHILDREN:

THE QUARRY ADVENTURE — by Lee Kingman — \$2.50. — The story of twelve-year old Lauri Sironen and the exciting summer he spent on Cape Ann, including the solving of the mystery of the quarry accident.

THE BEST CHRISTMAS — by Lee Kingman — \$1.75. — This is a heart-warming story of Erkki Seppala and the "best Christmas" he ever had. There is a rare feeling of family warmth and unselfishness in this story. There is a small boy's sturdy determination in this Cape Ann story in which a traditional Christmas Eve ends with a surprise for Erkki as well as his brothers and sisters.

RAIVA AJA BOOK SHOP

Fitchburg, Mass.

sevast ovesta tuoden tullessaan pak-kashuuripilven. Kuuma kahvi näytti parantavan hänen mielialansa ja hän kertoi isännälle muutamia juttuja, joita liikkuva mies tulee usein osan-neeksi. Hän näytti nyt unohtaneen kaiken kaunan, näytti kannattavan aatetta, että älkööt ihmiset riidelkö — vaan asiat.

Kun he lopulta lähtivät ja tulivat ulos ja isäntä aikoi ottaa mittasakset, niin yhtiön mittamies ojensikin kätensä ja alkoi tarkastella tuota välinettä. Hän veti kuten mietteisään hitaasti takataskustaan mittapuikon ja silloin hänen osoitteleva etuor-mensa alkoi isännän silmissä kuvastella suksisauvan pituiselta. Oli käynyt ilmi heti ensisilmäyksellä, että isännän sakset eivät pitäneet kutiaan, hänen tuumansa eivät kestäneet arvostelua.

— On sinäkin mitta! sanoi mittamies ja heitti ylen halveksivalla eleellä sakset hangele. — Kaikkia niitä tuodaankin puunkylkeen. —

Isäntä oli hyvin hämillään ja hyvin hämmennyt. Hän ei olisi joutunut enempää ymmälle, vaikka mittasakset olisi isetty pirstaleiksi hänen päänsä. Vääräyksellä hän oli lähtenyt oikomaan ja nyt käviin ilmi, että hänen omassa kourassaan oli väärä mitta. —

— Minä kun olen tekevinäni sen niin tarkan ihan tuumaspuulla, soperteli hän tuskinään. —

Mittamies vaikei yseästi ja epä-määräisesti hymähdellen. Isäntä oli aivan masentunut. Hän alkoi puhua ikäänkuin anteeksi pyydellen, että ehkä hän sittenkin tyytyy jo toimitet-tuun mittaukseen. Ehkä siinä ei lop-pujen lopuksi olekaan kummia tullut, ei se ainakaan sivu leivästä viene. Mittamies sanoi, että oli oikeaa puheta. Mitäpä vakaiset miehet rupeaisivat joutavia rähjäämään.

Kun he sitten erosivat ja mittamies oli yksin, niin hän veti housutaskus-taan muutamia lastuja, heitti ne han-keen ja potkaisi lunta päälle. Hänen suunsa oli hupaisessa naurunmarees-sa. Mikä sukkela tempu! Mikä onni, että miehen ronkalla lipuu pystyvä puukko. Se on tärkeä työväline siinä missä akkinäinen ei osaisi sitä käyttääkään. Joskus kun on kulunut

SANAKIRJOJA

Englantilais-Suomalainen Sanakirja kuudes painos, toimitannut Aino Wuolle, kustantanut Werner Söderström O/y, 575 sivua. Hinta \$3.50.

Suomalais-Englantilainen Sanakirja, toimitannut Aino Wuolle, kustantanut Werner Söderström O/y, 526 sivua. Hinta \$3.50.

Suomalais-Englantilainen Sanakirja, toimitannut V. S. Alanne, kustantanut Werner Söderström O/y. Koko suuri, sivuja 1111, noin 75,000 hakusanaa ja suuri määrä lauseparsia. Ilmestyi tänä vuonna. Hinta \$15.00.

Osoittakaa tilaukset:

RAIVA AJAN KIRJAKAUPPA

Fitchburg, Massachusetts.

OTTO HÄKKINEN VAKUUTUSASIAMIES

12 Parker St., Gardner, Mass. Puhelin 265

Archambeault Paint & Paper Co.

818-A ULKOMAAALAUSTA MYÖMMÄ MAALAJA, VERNISSAASE kaikkien tilausten ja kaikkien tapettien. 175 NICHOLS ST., GARDNER, MASS. Phone: 364

Smith Funeral Home

Philip A. Bjurling, hautajalsten johtaja. 69 Vernon St., Gardner, Mass. Tel. 77-W.

BEAUREGARD PACKAGE STORE, Inc.

11 WEST ST. Puhelin 807 GARDNER, MASS.

ROBILLARD'S PHARMACY

Emilien R. Robillard 104 PARKER ST., GARDNER, MASS. Gardnerin johtava APTEEKKI. Lääkemääräyksiä täytetään. — Pätevää kohtuuvuuden sovitamista. Jätetö-erikoisuuksia kaikkiin tilaisuuksiin.

W. N. POTTER GRAIN STORES, Inc.

KIVIHIILTA — WIRTHMORE REHUVILJAA — ÖLJYÄ RAKENNUSTARPEITA 435 Main Street Puh. 880 Gardner, Mass.

CHAIRTOWN LUMBER CO.

PUUTAVARA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTATAVARA SEMENTTIA — KATTOAINEITA W. Lukala mielihyvin palvelee teitä OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS.

FARMERS CO-OP

SEKATAVARA KAUPPA Viljaa, Kolia, Rautatavaraa, Kattotarpeita, Autonkumeja. HUBBARDSTON, MASS. — Tel. 312

tarpeeksi aikaa, on tämä hupainen juttu kerrottavaksi ryyppyn ääressä.

Mittamies lähti astumaan kepein askelin kuten pohjolan raikkaassa säässä on tapana kävellä, varsinkin silloin kun on onnellisesti selvitty pulmallisista seikoista.

Hän kertoikin juttunsa ryyppyn ääressä, sitten kun se kuului kaukaiseen menneisyyteen, historiaan, kuten jo melkein kuului tuo suomalainen talonpoika, jonka mailla puut saivat vielä kasvaa ja vahvistua, niin että niistä tuli tukkipuita, pohjolan kasvikkunna komeimpia tuotteita.